

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

кафедра соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Навчально-наукового
інституту педагогіки і психології

Світлана КОНДРАТЮК

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗАРУБІЖНА КУЛЬТУРА

галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 028 Менеджмент соціокультурної діяльності
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Менеджмент соціокультурної діяльності
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва)

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННПП

28 серпня 2024 р.

Голова _____

Юлія БОНДАРЕНКО, доктор
педагогічних наук, професор

СУМИ 2024

Розробники:

ЛУЦЕНКО ОЛЕНА АНАТОЛІЇВНА, кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи менеджменту соціокультурної діяльності

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної
роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри

канд. пед. наук, доцент

Анжела ПОЛЯНИЧКО

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Бакалавр 028 Менеджмент соціокультурної діяльності (Спеціальність <i>(професійне спрямування)</i>):	Обов'язкова	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) Виконання ІНДЗ складається з: 1.Написання реферату (теоретична частина). 2.Поповнення методичного забезпечення навчальної дисципліни (зокрема, підбір репродукцій з теми курсу тощо).		Рік підготовки:	
		2-й	-й
Загальна кількість годин - 150		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		30 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		38 год.	16 год.
		Лабораторні	
		год.	16 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	134 год.
Консультації:			
2 год.	год		
Вид контролю: залік			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: вивчення закономірностей виникнення, розвитку і збагачення західної культури, яка подається за схемою культурних епох в єдності всіх її елементів.

Основними завданнями дисципліни є: засвоєння культурних досягнень і здобутків людства на різних етапах його історії, формування навичок теоретичного аналізу культурних надбань людства, з'ясування ролі духовних факторів у розвитку суспільства; осягнення основних закономірностей культурного прогресу та факторів його забезпечення.

Предметом дисципліни є ознайомлення, вивчення, дослідження теоретичних питань розвитку культури та історичних етапів генезису зарубіжної культури.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки бакалаврів. Вивчення змісту дисципліни базується на знаннях з філософії, історії, художньої культури.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- основні поняття й терміни курсу;
- структурні компоненти культури, їх місце в системі культури;
- основні культурні досягнення і здобутки різних культурних епох;
- специфіку світобачення кожної культури, їх роль у розвитку людства.

вміти:

- розрізняти культурні епохи, напрямки, течії, школи, художні стилі в живописі, архітектурі, літературі;
- орієнтуватися в основних закономірностях і проблемах розвитку духовної культури людства на сучасному етапі;
- застосовувати отримані знання в практиці і науково-дослідницькій роботі з менеджменту соціокультурної діяльності;
- прищеплювати клієнтам любов до світової культури, формувати естетичні смаки через прилучення до вершинних здобутків світового мистецтва.

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Предмет і методологічні основи курсу.

Тема 1. Предмет культури, основні проблеми вивчення.

Тема 2. Мистецтво у системі культури.

Розділ 2. Історичні етапи генезису зарубіжної культури Давнього світу.

Тема 1. Культура первісного суспільства.

Тема 2.. Культура Сходу.

Тема 3. Антична культура.

Розділ 3. Історичні етапи генезису західноєвропейської культури.

Тема 1. Середньовічна культура Західної Європи.

Тема 2. Культура епохи Відродження та Реформації.

Тема 3. Культура епохи Просвітництва та Нового часу (XVII-XIX ст).

Тема 4. Західноєвропейська культура XIX – XX ст.

Тема 5. Світова культура, сучасні етнічні процеси. Культура і мови, проблеми мовної політики.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р
Розділ 1. Предмет і методологічні основи курсу.												
Тема 1. Предмет культури, основні проблеми вивчення	14	2	4			8	18	2	2			14
Тема 2. Мистецтво у системі культури	12	2	2			8	2				2	2
Розділ 2. Історичні етапи генезису зарубіжної культури Давнього світу												
Тема 1. Культура первісного суспільства	14	2	4			8	18	2	2			14
Тема 2. Культура Сходу	16	2	4			8	18	2	2			14
Тема 3. Антична культура	16	4	4			8	18	2	2			14
Розділ 3. Історичні етапи генезису західноєвропейської культури												
Тема 1. Середньовічна культура Західної Європи.	16	4	4			8	18	2	2			14

Тема 2. Культура епохи Відродження та Реформації.	16	4	4			8	18	2	2			14
Тема 3. Культура епохи Просвітництва та Нового часу (XVII-XIX ст).	16	4	4			8	16	-	2			14
Тема 4. Західноєвропейська культура XIX – XX ст.	16	4	4			8	18	2	2			14
Тема 5. Світова культура, сучасні етнічні процеси. Культура і мови, проблеми мовної політики	14	2	4			8						
ІНДЗ (за наявності)												
Усього годин	150	30	38		2	80	150	6	8		2	134

4. Теми лекційних занять

5. № 6. з/ п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Предмет культури, основні проблеми вивчення	2	2
2	Мистецтво у системі культури	2	
3	Культура первісного суспільства.	2	2
4	Культура Сходу	4	2
5	Антична культура	4	2
6	Середньовічна культура Західної Європи	4	2
7	Культура епохи Відродження та Реформації.	4	2
8	Культура епохи Просвітництва та Нового часу (XVII-XIX ст).	2	-
9	Західноєвропейська культура XIX – XX ст.	4	2
10	Світова культура, сучасні етнічні процеси. Культура і мови, проблеми мовної політики.	2	
	Усього годин	30	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма

1	Предмет культури, основні проблеми вивчення	4	2
2	Мистецтво у системі культури	4	
3	Культура первісного суспільства.	4	2
4	Культура Сходу	4	2
5	Антична культура	4	2
6	Середньовічна культура Західної Європи	4	2
7	Культура епохи Відродження та Реформації.	4	2
8	Культура епохи Просвітництва та Нового часу (XVII-XIX ст).	4	2
9	Західноєвропейська культура XIX – XX ст.	4	2
10	Світова культура, сучасні етнічні процеси. Культура і мови, проблеми мовної політики.	2	
	Усього годин	38	16

7. Лабораторні заняття структурою курсу не передбачені

9. Індивідуальні завдання

Виконання ІНДЗ складається з:

1. Написання реферату (теоретична частина).
2. Поповнення методичного забезпечення навчальної дисципліни (зокрема, підбір репродукцій з теми курсу тощо).

ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ) з курсу «Зарубіжна культура»

1. Багатозначність поняття культури.
2. Сутність культури, її функції, типологія та структура.
3. Міфологічна свідомість первісного ладу.
4. Схід та Захід. Діалог культур.
5. Культура Давнього Єгипту.
6. Культура Месопотамії та Шумеру.
7. Особливості формування грецької і римської античної культур.
8. Антична міфологія Греції та Риму.
9. Античне мистецтво.
10. Театр та література Давньої Греції.
11. “Золотий вік” римської літератури.
12. Система римського права, його значення.
13. Основи античної архітектури.
14. Рицарство та рицарська культура. Трубадури і міннезінгери.
15. Християнство в системі культури середньовіччя.
16. Освіта в середньовіччі. Середньовічний університет.
17. Романський та готичний стилі.

18. Особливості формування культури Ренесансу. Гуманізм доби Відродження, його головні напрямки
19. Художні досягнення італійського Відродження.
20. Ідеологія та філософія культури Нового часу.
21. Головні напрямки в художній культурі Нового часу.
22. Н. Пуссен, П. Рубенс, Х. Рембрандт: три напрямки в мистецтві.
23. Становлення класичної музики в Європі.
24. Модернізм в мистецтві ХХ ст.: його течії.
25. Імпресіонізм та постімпресіонізм в мистецтві ХІХ ст.
26. Глобальні проблеми сучасності. Криза культури.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Самостійна робота	Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
Теми розділів													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	25	75	25	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5				

T1, T2 ... T 10 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Тестовий контроль до кожної теми курсу.
2. Розроблені методичні рекомендації для підготовки к семінарським заняттям і виконання самостійної роботи.
3. Пакет тестових вправ для підсумкового контролю з курсу.
4. Презентації.
5. Відеоматеріали.
6. Посібники і інша рекомендована література.

12. Рекомендована література Базова

№ п/п	Література	Місце знаходження джерела, кількість екземплярів
1.	Багацький В.В., Кормич Л.І. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття. [Текст]: Навч. посібник. К.: Кондор, 2004. 304 с.	12 пр. бібл
2	Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: [Текст] : Навч. Посіб. - К.: Кондор, 2004. –763 с.	14 пр. бібл
3	Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. 584 с.	16 пр. бібл.
4.	Культурологія: теорія та історія культури. Навч. посіб. Видання 3-тє, перероб. та доп./За ред. І. І. Тюрменко. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 370 с. https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/Kulturologia_Turmenko_2010.pdf	
5.	Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. проф. А.Яртіся та проф. В.Мельника. Львів: Світ, 2005.	
6..	Лисенко М. С. Конспект лекцій з дисципліни «Культурологія» (для студентів 2 курсу денної форми навчання за напрямом підготовки 6.170202 «Охорона праці») / М. С. Лисенко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ, 2014. 117 с.	
7.	Луценко О.А. Зарубіжна культура. Навчально – методичний комплекс / О. А. Луценко. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 151 с.	
8.	Прилуцька А.С.Культурологія. Модульний курс [Текст]: Навч. Посібник / А.С.Прилуцька, В.С.Корабльова. – Х.: Торсінгплюс, 2009. 288 с.	1 пр. каб. 517
9.	Українська і зарубіжна культура: Метод. розробка курсу для студ. / І.Мозговий, В.Артюх, О.Луценко та ін. – Суми: Ред.-вид. відділ СДПУ, 2000 74 с.	23 пр. бібл.
10.	Шевнюк О.Л.Культурологія: Навч.посіб. – 3 –тє вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2007. 353 с.	
11.	Яртісь А.В., Шендрік С.М. та ін. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [Текст] : Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / За ред. А.Яртіся, В.Мельника. 2-ге вид.,	281 пр. бібл.

перероб. і доп. Львів : Світ, 2005. – 567с.

Допоміжна

№ п/п	Література	Місце знаходження джерела, кількість екземплярів
1.	Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навчальний посібник. Львів: Світ, 2004.	2 пр. наук. абон.
2	Бокань Володимир. Культурологія: Навчальний посібник. К.; МАУП, 2000. 136 с.	6 пр. наук. абон., каб. 517
3	Європейська та українська культура в нарисах [Текст]: Навчальний посібник./За ред. Цехмістро І.З., Штанько В.І., Старовойт В.С., Леонтєвої В.М. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 320 с.	1 пр. каб. 517
4.	Історія української та зарубіжної культури [Текст] : Навч. посіб./ Б.І.Білик, Ю.А.Горбань, Я.С.Калакура та ін.; За ред. С.М.Клапчука, В.Ф.Остафійчука. 3-те вид. К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. 321 с.	1 пр. каб. 517
5	Лосєв І. В. Історія і теорія світової культури: європейський контекст: Навч. посібник. К, 1995. Розд. 1.	2 пр. наук. абон.
6.	Меднікова Г.С. Українська і зарубіжна культура ХХ ст.: Навчальний посібник. К.: Знання, 2002. 214 с.	20 пр. наук. абон.
7	Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Курс лекцій /Бичко А.К. та ін.. К., 1992.	2 пр. наук. абон.
8.	Українська і зарубіжна культура: Метод. розробка курсу для студ. /І.Мозговий, В.Артюх, О.Луценко та ін. Суми: Ред.-вид. відділ СДПУ, 2000 74 с.	23 пр. бібл.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечний фонд СУМДПУ (наук. абонемент, чит. зала).
2. Абонемент Лабораторії гендерних досліджень (15 найменувань).
3. Електронна бібліотека Науково-дослідницького центру гендерної освіти кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності (10 найменувань).